

Çocuk Korku Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çocuk Korku Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18770>

Özet

Çocuk Korku Ölçeği (ÇKÖ), çocuklarda korku ve anksiyete düzeylerini ölçmek amacıyla Türkçeye uyarlanmış bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle tıbbi prosedürler gibi stresli durumlarda çocukların yaşadığı duygusal tepkileri değerlendirilmeyi hedefler. Ölçeğin Türkçe adaptasyonu, 2018 yılında gerçekleştirilmiş olup, hem içerik geçerlilik hem de test-tekrar test yöntemiyle güvenilirlik çalışmaları yapılmıştır. ÇKÖ, çocukların kendileri, ebeveynleri ve araştırmacılar tarafından ayrı ayrı değerlendirilebilme esnekliğine sahiptir.

Ölçek, 5'li Likert ölçeği formatında puanlanmaktadır ve skorlama aralığı 0 ile 4 puan arasında değişmektedir. Uyarlama çalışması, ölçeğin pediatrik alanda anlaşılabilirliği ve uygulanabilirliğini göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Çocuk Korku Ölçeği, ÇKÖ, Anksiyete, Korku, Uyarlama, Geçerlilik, Güvenirlilik, Flebotomi, Pediatrik Hemşirelik.

Yazarlar

Gülçin Özalp Gerçeker, Derya Ayar, Zeynep Özdemir, Metin Bektaş.

Amaç

Çocuk Korku Ölçeği'nin (ÇKÖ) temel amacı, çocukların flebotomi gibi tıbbi işlemler öncesinde ve sonrasında yaşadıkları durumsal korku düzeylerini tespit etmektir. Ölçeğin Türk diline kazandırılması çalışması, çocuk sağlığı alanında kullanılan psikometrik araçların çeşitliliğini ve erişilebilirliğini artırmayı hedeflemiştir.

Bu uyarlama çalışması, orijinal ölçeğin kültürel ve dilsel etkililiğini sağlamayı ve Türk çocuk popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullanılması mümkün kılmayı amaçlamıştır. Ölçek, hem çocukların kendi bildirimlerini hem de ebeveyn ve araştırmacı gözlemlerini değerlendirme imkanı sunar.

Yapı

Çocuk Korku Ölçeği, genellikle durumsal korku ve anksiyete tepkilerini ölçen tek boyutlu bir yapıya sahiptir. Ölçek, çocukların belirli bir stres verici durum karşısında gösterdiği duygusal ve davranışsal tepkilerin yoğunluğunu skorlama yoluyla belirler.

Uyarlama çalışmasında, ÇKÖ'nün yapı geçerliliği, ölçeğin skorlama şekline (0-4 puan

arasında de?i?en toplam skora) dolay? istatistiksel olarak incelenememi?tir. Ancak, ölçek içeri?inin ilgili psikolojik yap?y? temsil etme derecesi, içerik geçerlili?i analizi ile desteklenmi?tir.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlilik çal??malar? kapsamında öncelikle içerik geçerlili?i de?erlendirilmi?tir. Bu amaçla, Kapsam Geçerlik ?ndeksi (KG?) hesaplamas? yap?lm??t?r. Çevrilen ölçek versiyonu, 9 pediatri alan?nda uzman ki?iye sunulmu? ve 1 (uygun de?il) ile 4 (çok uygun) arasında puanlama yapmalar? istenmi?tir.

Uzman de?erlendirmesi sonucunda, Çocuk Korku Ölçe?i (ÇKÖ) için hesaplanan Kapsam Geçerlik ?ndeksi (KG?) de?eri 0.89 olarak saptanm??t?r. Bu de?er, ölçe?in maddelerinin ölçülmek istenen yap?y? yeterli düzeyde temsil etti?ini göstermektedir. Ayrıca, ölçek nihai ?eklini aldıktan sonra, 20 çocuk üzerinde flebotomi öncesinde uygulanarak anla??ırlı?? test edilmi? ve ölçe?in çocuklar tarafından kolayca anla??ıldı??ı görülmü?tür. Ölçe?in skora ?ekli (0-4 puan aralı??) nedeniyle yap? geçerlili?i çal??mas? yapılamam??t?r.

Güvenirlik

Çocuk Korku Ölçe?i'nin (ÇKÖ) güvenirlik analizi, 20 çocuk üzerinde test-tekrar test yöntemi kullanılarak yap?lm??t?r. Çal??maya, çocuk servisinde iki haftadan daha uzun süre yatan ve tekrar flebotomi i?lemi uygulanacak olan çocuklar dahil edilmi?tir. ?ki uygulama arasındaki süre iki hafta olarak belirlenmi?tir.

Güvenirlik analizleri sonucunda elde edilen korelasyon katsayılar? (r) oldukça yüksektir:

ÇKÖ (Çocuk tarafından de?erlendirilen) için korelasyon katsayıs?: **0.96**.

ÇKÖ (Ebeveyn tarafından de?erlendirilen) için korelasyon katsayıs?: **0.94**.

ÇKÖ (Ara?tırmacı tarafından de?erlendirilen) için korelasyon katsayıs?: **0.99**.

Bu yüksek korelasyon katsayılar?, ölçe?in zaman içinde tutarlı sonuçlar verdi?ini ve güçlü bir güvenirlik düzeyine sahip oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Çocuk Korku Ölçe?i'nin (ÇKÖ) uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap?s? gere?i (0-4 puan arasında de?i?en s?nırlı bir skora) ve madde içermeyen skora ?eklinde olması nedeniyle istatistiksel olarak **yap? geçerlili?i** veya faktör analizi çal??mas? gerçekleştirilememi?tir.

Bu durum, ölçe?in tek bir durumsal korku puanı sa?lamaya odaklanmas?ndan kaynaklanmaktadır. Gelecekteki çal??malar, bu ölçe?in farklı popülasyonlarda veya daha geni? bir madde yelpazesiyle kullanılması durumunda yap?sal özelliklerini inceleyebilir.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Durumsal skorlama ölçeği (Çocuk, Ebeveyn ve Araştırmacı raporlu)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), Orijinal dili belirtilmemiştir ancak İngilizce olduğu varsayılmaktadır.

Popülasyon Grubu: Çocuklar (Özellikle hastanede yatan ve tıbbi işlem görecektir çocuklar)

Yaş Grubu: Çalışma popülasyonunun yaş aralığı belirtilmemiştir, ancak pediatrik popülasyona yöneliktir.

Popülasyon Detayları: Güvenirlik çalışması, flebotomi işlemi öncesinde iki haftadan uzun süre çocuk servisinde yatan 20 çocuk üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: 5'li Likert ölçeği (0=kesinlikle katılmıyorum - 4=tamamen katılıyorum) kullanılarak puanlama yapılmaktadır. Ölçeğin skorlama aralığı 0-4 puandır.

Anahtar Kelimeler

ÇKÖ, Güvenirlik Katsayısı, Kapsam Geçerlik İndeksi (KGİ), Test-Tekrar Test, Tıbbi İşlem Korkusu, Pediatrik Ölçek.

İzinler, Ücret ve Test Yayıncısı

Sorumlu Yazar İletişim: gulcinozalp@gmail.com

Test Yayıncısı (Türkçe Uyarlama): 2018 (Yayın yılı).

İzinler ve Ücret: Ücret ve izin bilgileri açıkça belirtilmemiştir; ancak sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi önerilir.

Bu ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [cocuk-korku-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Özalp Gerçeker, G., Ayar, D., Özdemir, Z., & Bektaş, M. (2018). Çocuk anksiyete skalası- Durumluluk ve Çocuk Korku Ölçeğinin Türk diline kazandırılması. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 11(1), 9-13.

Çocuk Korku Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Orijinal kaynak içerikte Çocuk Korku Ölçeği'nin (ÇKÖ) maddeleri listelenmemiştir. Yalnızca ölçeğin 0-4 puan aralığında skorlandırılması ve 5'li Likert ölçeği kullanıldığı belirtilmiştir.

Derecelendirme sistemi aşağıdaki gibidir:

0 = Kesinlikle katılmıyorum

1 = Katılmıyorum

2 = Yarı yarıya katılmıyorum

3 = Katılıyorum

4 = Tamamen katılıyorum

ARABPSYCHOLOGY.COM